

Kursplan

för kurs på grundnivå

**Skola i förändring. Historiska och sociologiska perspektiv 7.5 Högskolepoäng
på utbildning**

**Education in transit. Historical and sociological
perspectives on education**

7.5 ECTS credits

Kurskod:	UCGN01
Gäller från:	VT 2024
Fastställt:	2020-03-03
Ändrad:	2023-12-06
Institution:	Institutionen för pedagogik och didaktik
Ämnesgrupp:	Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt
Fördjupning:	G1N - Grundnivå, har endast gymnasiala förkunskapskrav
Huvudområde:	Utbildningsvetenskap

Beslut

Fastställd av: Denna kursplan är fastställd av Områdesnämnden för humanvetenskap vid Stockholms universitet 2020-03-03. Senast reviderad av Stf. Prefekt efter beredning av kursplanegruppen vid Institutionen för pedagogik och didaktik 2023-09-12.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Grundläggande behörighet.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
UCG1	Skola i förändring	7.5

Kursens innehåll

Kursen behandlar det svenska skolväsendets historia och ger sociologiska perspektiv på relationen mellan utbildning och samhälle. Den tar upp hur utbildningshistorien påverkats av samhällsförändringar och ideologiska strider, men också den föränderliga synen på kunskap, elever och lärarprofessionen. Kursen introducerar hur den svenska skolan som institution kan förstås i relation till det omgivande samhället samt framväxten av en demokratisk skola och en professionell lärarkår. Förändring och utveckling belyses utifrån teorier om styrning och organisation. Kunskapssyn och politiska intentioner fokuseras i relation till såväl nationella som internationella kontexter. Kursen behandlar de senaste två hundra åren men har ett särskilt fokus på efterkrigstiden och de senaste decenniernas olika reformer och beslut som lett fram till den skola vi har idag. Skolans betydelse för att under olika perioder såväl återskapa som minska sociala ojämlikheter belyses. Även utvärderingar och jämförelser av skolverksamhet behandlas.

Kursen är organiserad i fyra teman:

- Skolformernas historia
- Utbildning, klass och genus
- Professionshistoria och elevens historia
- Styrning och utvärdering av skolan

Temat *Skolformernas historia* behandlar den historiska framväxten i Sverige av åtskilda skolor och skolsystem. Traditioner inom läroverk, flickskola och folkskola behandlas för att belysa det s.k. parallellskolesystemet. Grundskolans tillkomst uppmärksammas liksom demokratins värdegrund som en av skolväsendets grundvalar under efterkrigstiden. Dessutom belyses etableringen av fristående skolor och den mångfald av skolhuvudmän som växt fram under de senaste decennierna. Även fritidshemmens utveckling och historia berörs. Den svenska utvecklingen sätts vidare i ett internationellt, framförallt europeiskt sammanhang.

Temat *Utbildning, klass och genus* syftar till att särskilt uppmärksamma hur skolsystemet historiskt återspeglar och förstärkt föreställningar om flickors, pojkars och olika sociala gruppers skilda utbildningsbehov men också hur sådana föreställningar och strukturer utmanats. Genomförda utbildningsreformer med syfte att utjämna ojämlikheter – framför allt i relation till klass, genus och etnicitet belyses och granskas kritiskt.

Temat *Professionshistoria och elevens historia* berör både läraryrkets framväxt, synen på professionellt kunnande och hur läraryrket präglas av olika föreställningar kring uppfostran och undervisning. Temat berör också hur synen på eleven utvecklats över tid och speciellt i relation till nutidens syn på barn och barndom. Under kursen berörs flera olika lärarkategorier – inklusive lärare på fritidshem – och deras professionshistoria.

Temat *Styrning och utvärdering av skolan* fokuserar på relationen mellan politik och pedagogisk verksamhet, och hur denna relation påverkas i och med förskjutningar från regel- till mål- och resultatstyrning, och med framväxten av fristående skolor och det fria skolvalet. Temat behandlar även utvärdering i och av skolverksamhet. Därvid läggs tonvikt bland annat på utvärdering som styrning och som uppföljning av pedagogisk verksamhet. Såväl utvärderingsmodeller som bakomliggande förutsättningar och antaganden behandlas och diskuteras. Dessutom behandlas internationella och nationella utvärderingar och jämförelser.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

- redogöra för det svenska skolsystemets framväxt, utveckling och organisering,
- kritiskt granska skolsystemets betydelse för återskapande av sociala ojämlikheter liksom för undanröjandet av sådana,
- redogöra för lärarprofessionernas formering och varierande förutsättningar historiskt samt hur synen på barn och elever förändras över tid,

- diskutera hur politisk styrning av skolan sammanhänger med pedagogisk praktik,
- beskriva och diskutera internationella och nationella utvärderingar av skolverksamhet.

Undervisning

Undervisningen utgörs av digitala undervisningsaktiviteter samt redovisning av individuella uppgifter på den digitala lärplattformen. För mer detaljerad information hänvisas till studiehandledningen.

Kunskapskontroll och examination

Examinationen sker löpande under kursen genom individuella skriftliga och muntliga uppgifter. Samtliga uppgifter är obligatoriska och ska lämnas in vid angivet tillfälle under kursens gång. Kursbetyget sätts utifrån en sammanvägd bedömning av uppgifterna och sker enligt sjugradig målrelaterad betygsskala:

Godkända betyg (i fallande ordning)

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Underkända betyg

Fx = Underkänd, något mer arbete krävs

F = Underkänd, mycket mer arbete krävs

Principerna för sammanvägning av de enskilda examinationsuppgifterna framgår av betygskriterierna.

De skriftliga betygskriterierna meddelas studenterna vid kursstart. Meddelade betygskriterier är bindande.

För att få godkänt slutbetyg på hela kursen krävs betyget E på samtliga examinationer samt fullgjorda obligatoriska uppgifter och fullgjord obligatorisk närvaro.

För varje kurstillfälle erbjuds minst två examinationstillfällen. Det läsår kurstillfälle saknas erbjuds minst ett examinationstillfälle.

Studerande som fått lägst betyget E får inte genomgå förnyad examination för högre betyg.

Student som fått betyget Fx har en gång per termin möjlighet att komplettera inlämnad examination inom en vecka efter det att kompletteringsbehovet meddelats.

Studerande som fått betyget Fx, F eller U på prov två gånger i rad av en och samma examinator har rätt att

få annan examinator utsedd vid nästkommande prov, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan om detta ska göras till institutionsstyrelsen eller prefekt.

För student som har intyg från Stockholms universitet med rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd kan examinator besluta att anpassa undervisningen, ge ett anpassat prov eller låta studenten genomföra provet på ett alternativt sätt.

Övergångsbestämmelser

När en kurs är upphävd eller kursinnehållet väsentligen ändrats har studenten rätt att en gång per termin under en period av tre terminer examineras enligt denna kursplan.

Begränsningar

Kursen får inte ingå i examen tillsammans med en annan kurs vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.